

Toelichting Respondenten MH17

1 Wat vindt u van de houding van het kabinet Rutte ten aanzien van Rusland sinds de ramp met vlucht MH 17? – **pagina 2**

2 Wat vindt u van het optreden tot nu toe van de Nederlandse regering inzake de behartiging van belangen van de nabestaanden van de slachtoffers van de MH 17? – **pagina 6**

3 Wat vindt u van het besluit van de Nederlandse regering om, vanwege de veiligheidssituatie in Oekraïne, (voorlopig) te stoppen met de missie voor onderzoek terplekke naar de MH 17 vliegramp? – **pagina 7**

4 Vindt u dat er meteen na het MH 17-voorval een speciale eenheid door de Nederlandse regering had moeten worden gezonden ter veiligstelling van lichamen en persoonlijke bezittingen van de slachtoffers? – **pagina 10**

5 Vindt u dat de Nederlandse regering voldoende inspanningen heeft verricht om ervoor te zorgen dat lichamen en bezittingen van slachtoffers van de ramp terugkomen naar Nederland? – **pagina 15**

6 Wat vindt u van de berichtgeving in de Nederlandse media over de MH 17 vliegramp. – **pagina 16**

6.1 De berichtgeving vind ik: – **pagina 20**

1 Wat vindt u van de houding van het kabinet Rutte ten aanzien van Rusland sinds de ramp met vlucht MH 17?

- 1 Zeer meevoelend, met respect voor de slachtoffers en hun familie. En voorzichtig tav de internationale gevoelige situatie.
- 1 Voor zover ik het heb kunnen overzien heeft het kabinet uiterst zorgvuldig, gepast en zeer effectief gehandeld. Met name minister Timmermans verdient hier een pluim.
- 1 Tot nu toe erg goed, maar hoe nu verder? Nu de lichamen in Nederland terug zijn, wat wordt nu de houding en rol van Nederland?
- 1 Rekening houdend met de Russische cultuur
- 1 Precies goed is teveel van het goede. Goed is voldoende
- 1 Onevenwichtige keus. Wie denkt aan zijn biertjes (ik zie ook steeds WA en Maxima proosten) met Poetin voelt wel een twijfel aan zijn oprechtheid. Of hij is opportunist.
- 1 Niet zo`n goede antwoordcategorie. Precies goed is te veel eer.
- 1 Niet teveel gericht op confrontatie of goede verstandhouding, maar een voor Nederland goede middenpositie.
- 1 Je moet voorzichtig zijn als je met meerde partijen, Rusland, Oekraïne en de separatisten te maken hebt. Evenwicht zoeken
- 1 Ik vind dat we niet te snel over moeten gaan op conclusies die nog niet getrokken kunnen worden.
- 1 Ik denk dat het goed is dat er EU maatregelen zijn getroffen. Er is echter nog veel onduidelijkheid over de oorzaak van de ramp. Ik begrijp dat er achter de schermen veel gebeurt, maar geef de burgers het gevoel dat rechtvaardigheid zal geschieden.
- 1 Houding getuigt van de bekende Nederlandse nuchterheid om niet in alle emoties mee te gaan en de rust te bewaren. Het tonen van prioriteit t.a.v. de berging van de slachtoffers ten opzichte van de politieke afwikkeling verdient een pluim.
- 1 Hoewel iets meer confrontatie ook op zijn plek was geweest.
- 1 Het kabinet moet schipperen tussen duidelijkheid en niet met zich laten sollen, en de deur open houden om onderzoek te kunnen doen. Er mag wel meer mogelijkheid worden geboden aan Rusland om er zonder gezichtsverlies uit te komen.
- 1 Het kabinet heeft zich vooral gefocust op de repatriëring van de slachtoffers en zijn oren niet laten hangen naar dat deel van de bevolking dat hard ingrijpen eiste. Nadat de eerste stappen voor repatriëring waren gezet, heeft het kabinet, samen met de Internationale gemeenschap, bedacht welke sancties er opgelegd konden gaan worden. Naar mijn idee een juiste volgorde van handelen. Daarbij is er continu gewerkt aan het op de hoogte stellen van de bevolking.
- 1 Het belangrijkste was de is de lichamen terug te krijgen. Krijgshaftig brullen heeft bij dat soort volk geen enkele zin. Zeker nadat hij het zo`n goed idee" vond Kon.Willem A. daar naar die olympische spelen te laten gaan en met Poetin te laten bier drinken. De blunder van de eeuw. Verder zullen zij elkaar misschien deze zomer nog spreken. Hun vakantie verblijven liggen immers vlak naast elkaar in Griekenland..!! en bier zal er ook wel zijn."
- 1 Eerst de uitkomsten van de vliegtuigramp afwachten voordat er conclusies worden getrokken waarvan je later spijt zou kunnen krijgen. Dan scoort Rutte bij mij beter dan Timmermans die al een emotioneel oordeel heeft gegeven voordat de internationale onderzoekscommissie heeft geoordeeld.
- 1 Alhoewel begrijpelijkerwijs aansluiting gevonden moest worden bij de door de EU uitgevaardigde sancties, veroorzaken deze fikse schade aan de Nederlandse economie terwijl sanctionering volgt op Russische acties die weliswaar in strijd zijn met het internationaal recht maar Nederland noch een EU-lid of een van de NAVO-bondgenoten direct raken.
Alhoewel de Rijksoverheid handhaving van het internationaal recht in binnen- en buitenland nastreeft, wordt deze doelstelling steeds afgewogen tegen andere relevante belangen, bijvoorbeeld

handelsbelangen. Schendingen van dat internationale recht van soortgelijke of grotere proporties elders zijn niet steeds met sancties als de nu genomen sancties beantwoord, zeker niet ingeval voorzienbaar was dat deze tot schade zouden leiden met een omvang zoals die nu geleden wordt en nog gaat worden. Want in het bijzonder moet bij die afweging ook betrokken worden de spiraal van sancties en tegensancties die kan ontstaan en de schade aan de Nederlandse economie die ten gevolge van dergelijke ontwikkelingen ontstaat. Zelfs indien zou komen vast te staan dat Rusland de Oost-Oekraïense separatisten heeft ondersteund met wapenleveranties en opleiding, kan daaraan geen verantwoordelijkheid ontleend worden voor de ramp met vlucht MH 17. De ondersteuning was evident gericht op de inspanningen van de separatisten jegens het Oekraïense nationale leger ten aanzien van de doelstelling tot aansluiting bij Rusland of verzelfstandiging en geen aanleiding bestond te veronderstellen dat bedoelde ondersteuning onaanvaardbaar risico zou opleveren voor andere dan de betrokken partijen (publiek noch privaat). Bij waardering van dat oordeel, gelet op de aard van het incident met vlucht MH 17, zou eveneens betrokken kunnen worden het oordeel van bevoegde internationale luchtvaartautoriteiten dat het luchtruim boven de betreffende regio afdoende veilig zou zijn geweest voor vluchten boven een bepaalde hoogte. De houding van het kabinet in samenhang met de inspanningen tot repatriëring van de stoffelijke overschotten zouden als 'precies goed' gekwalificeerd kunnen worden. De sancties die het kabinet heeft ingesteld jegens Rusland, voorzover daartoe 'intrinsiek' werd besloten, lijken mij onevenredig. De schade die daarmee veroorzaakt wordt staat niet in verhouding tot de geringe kans op resultaat. Als de sancties slechts punitief zijn, staat daar onevenredig veel schade tegenover. Wordt gepoogd een Russische gedragswijziging te bewerkstelligen, dan lijkt de kans daarop zodanig gering dat de schade in samenhang daarmee de sancties eveneens onevenredig maakt.

- 1 Aan de kant staan toeteren is makkelijk, zelf moeten sturen is altijd geven en nemen. Mijn indruk is dat het kabinet alle vors en tegens heeft overwogen en daarnaar gehandeld
- 2 Wij houden te weinig rekening enerzijds de onvoorspelbaarheid van Poetin, anderzijds de ons 'vreemde' cultuur en menen dat wij met sancties zaken voor elkaar krijgen bij een grootmacht als Rusland
- 2 Wat hij belooft moet hij ook doen. Zie de eerste reactie na de ramp: wat hij toen zijn is gewoon daar onuitvoerbaar gezien de oorlogssituatie (onderste steen boven.....)
- 2 Vooral direct na ramp te grote woorden gebruikt.
- 2 Terwijl we zien dat het Oekraïense leger gewoon door gaat en in feite misbruik maakt van de situatie of moet je zeggen handig gebruik maakt daarvan, wordt steeds richting de separatisten aangegeven dat zij de boosdoeners zijn, althans die indruk ontstaat. En laten we niet vergeten dat er een president democratisch was verkozen, die wel deed wat de bevolking in Oost Oekraïne wilde en die ondemocratisch is verjaagd door een revolutie die wij ongevraagd ondersteunden. Hoe democratisch is democratie. Belangrijk zal worden dat derelatie ook met Rusland goed is. Nederland zou belangrijke neutraliserende rol kunnen vervullen. In een koude oorlog zeer nodig en welkom.
- 2 sancties zetten de verhoudingen enorm onder druk. Daar is niemand mee gebaat. Beantwoord eerst de schuldvraag alvorens sancties door te voeren.
- 2 Sancties werken altijd averechts, Een verziekte verstandhouding is moeilijk te herstellen. Nu ook geen steun bij b.v. bestrijding ISIS. .In het westen worden we opgejut tegen Poetin, en in Rusland wordt de bevolking opgejut tegen ons. Op die manier begon eerste wereld oorlog.
- 2 Pas na gedegen onderzoek reageren
- 2 Op zich goed, maar laat zich nog te veel dwingen door de druk van met name Amerikaanse zijde om tot santies over te gaan. De VS mogen in dat opzicht overigens wel wat bescheidener. Die schoten immers zelf ooit een Iraans verkeersvliegtuig met honderden inzittenden uit de lucht. Wie waren er toen sanctiebelust?
- 2 Kiev houdt zich aan geen enkele afspraak of bestaand en het lijkt of de Russische minderheid vogelvrij is. Er zijn al meer dan 2.000 doden gevallen; Assad is voor minder aan de schandpaal

genageld.

- 2 Het Westen" heeft boter op haar/zijn hoofd, door te denken dat Rusland het zou accepteren dat al haar vm satelietstaten zich bij het westen(EU,NAVO etc.) zouden aansluiten. Zonder iets recht te willen praten wat krom is, maar wij zijn zelf grotendeels schuldig aan dit conflict."
- 2 Het kan onze export voorlangs tijd negatief beïnvloeden.
- 2 Heeft niets met ramp met vlucht te maken. Dit onderwerp wordt aangegrepen om de politieke verhoudingen te veranderen.
- 2 Gasboycot is het enige middel dat zin heeft.
- 2 Er zijn veel slachtoffers gevallen bij de ramp. De verantwoordelijkheid voor de ramp is nog onduidelijk. Was het een vergissing of niet? Er komen nu nog veel slachtoffers bij in de vorm van bedrijven die mogelijk failliet gaan en mensen die werkloos raken. Het foute effect. Te veel politiek en te weinig mens- en zakelijk gericht, ondanks de tragedie voor de nabestaanden.
- 2 Er is te weinig aandacht voor de goede banden die we (historisch) met Rusland hebben/hadden. Daarnaast wordt er erg weinig begrip getoond voor de pro-Russische bevolking in het oosten van Oekraïne. Nuance is ver te zoeken in het conflict en de rol van de EU/VS in de oorzaak van het conflict wordt weinig belicht. Rusland wordt te zeer als boeman afgeschilderd terwijl ook de EU en VS een rol spelen. Deze rol mag ook genoemd worden. Rusland is een handelspartner en een partner in strijd tegen terrorisme. Behandel je partner dan ook beter en minder hypocriet (vorig jaar hadden we nog een vriendschapsjaar")."
- 2 De ramp met MH17 is aanleiding geweest voor sancties ten aanzien van Rusland, terwijl het Kremlin geen andere mogelijkheden had anders te handelen. Alles wat Rusland doet of deed wordt negatief uitgelegd in de media, dat beïnvloed de publieke opinie en daaruit vloeit uiteindelijk toch het beleid. Dat het Nederland miljarden kost, telt niet zwaar genoeg mee.
- 2 Boycotten hebben op Rusland een averechtse uitwerking. Je moet ze verantwoordelijk maken en hun verantwoordelijkheid laten nemen
- 3 Wel veel woorden maar nog weinig daden
- 3 Teveel met economische belangen in het achterhoofd. Teveel koopman en te weinig principe.
- 3 Te veel koopman
- 3 Soms vraag ik me af of de keuze voor prioriteit van het bergen stoffelijke resten en bezittingen niet een afleidingsmanoeuvre is
- 3 Het kabinet probeert op de een of andere manier zowel de kool als de geit te sparen
- 3 Het betreft hier respect voor de slachtoffers. Beide zijden Kiev en de separatisten/Rusland tonen en toonden met hun houding geen respect voor de slachtoffers, die gevallen zijn door hun toedoen. De Nederlandse regering zou met beide zijden alle relaties moeten verbreken. Geen Roekampioenschappen, geen WK-judo ed. ondersteunen. Rutte heeft alleen, aldus de pers, met krachtige bewoordingen stelling genomen tegen de Oekraïense regering. Een boel geblaat zonder enige indruk te maken op de wolven. Nederland dient een eventuele opname van Oekraïne in de EU te boycotten.
- 3 Bij de berging van de slachtoffers, het vervoer en de waardigheid daarom heen was perfect. Daarna ben ik van mening dat Rutte en Timmermans zich voor joker lieten zetten door zowel de Oekraïne als door de opstandige separatisten
- 4 Wat we in de media lezen is vaak maar een deel van de realiteit...
- 4 Op vakantie
- 4 Nederland maakt deel uit van westerse aanpak. Die is niet effectief omdat we het machtsspel niet volledig willen spelen (wel dreigen maar geen harde grenzen stellen en handhaven). Rusland is daartoe evenwel ten volle bereid. Denken als Poetin om effectieve tegenmaatregelen te nemen. Raak hem daar waar hij zijn ambities heeft liggen.
- 4 Moeilijk om over zo'n lastig onderwerp achteraf een mening te geven
- 4 IK was in die periode op vakantie en kon niet altijd het nieuws volgen.
- 4 Ik kan niet beoordelen wat Rutte met Poetin heeft besproken, ik ga er van uit dat Rutte heeft

aangegeven dat het een misdrijf op grote schaal betreft die gestraft moet worden en hij hierbij ondersteuning verlangt van Poetin. De confrontatie is geen oorlog waard.

- 4 Het is te veel gericht op een goede verstandhouding met Oekraïne, terwijl zowel Rusland als Oekraïne verantwoordelijk zijn voor de ontstane situatie.
- 4 Het is begrijpelijk dat we niet de confrontatie kunnen aangaan als we nog bezig zijn met het terughalen van lichamen en persoonlijke bezittingen. Het gevoel blijft dat we stelliger kunnen zijn tegenover Rusland, ook vanuit de EU. De heer Poetings lijkt gewoon te doen wat hij wil, en de vraag is of we überhaupt durven ingrijpen als de Russische legers straks de grens overtrekken en de Oekraïne innemen. Dat geeft het beeld dat we nog te weinig doen en durven. Zonder te weten wat er daadwerkelijk achter de schermen gebeurd is dat echter moeilijk te zeggen.
- 4 Het is alles van bovenstaande tegelijk. Graag geen confrontatie, maar iets directer had wel gekund vermoed ik
- 4 Er zijn teveel nuances en zaken die meespelen, om hier een gedegen antwoord op te geven. Daarnaast irriteer ik me mateloos aan de sensatiezucht rondom dit onderwerp en het geroepoeter... Er gaan dagelijks mensen op gruwelijke wijze dood.... Daar wordt niet bij stil gestaan of naar gekeken.
- 4 Dit behoeft zoveel specifieke kennis, dat het niet aan mij is om hier een oordeel over te hebben
- 4 Dat ligt aan de uitgangspunten. Onvoldoende antwoordmogelijkheden.
- 4 aanvankelijk was ik blij met de afwachtende houding van het kabinet t.a.v de Russische regering. Ook nu achteraf blijkt dat de opruiming en het zoeken van de slachtoffers beter is gegaan dan gedacht. Jammer dat de regering toch tot sancties is overgegaan. Ze zijn in oorlog daar..... moeten wij dan ook oorlog met hen gaan voeren?. Ik vind van niet. ik had liever gezien dat, na de zorg voor de veilige terugkeer van de slachtoffers de volgende prioriteit zou zijn. Door wie is het vliegtuig neergeschoten? I.P.V met economische sancties te komen waar iedereen slechter van wordt. Mijn antwoord staat er niet bij. De kiem voor de huidige scheve situatie ligt al in een recent verleden; het amicale van Rutte en Wim-Lex tijdens de Olympische spelen. De vraag suggereert een heel simpel wereldbeeld en is daarom niet te beantwoorden.
Defensie zorgt voor terugkomst lichamen Forencies slachtoffers Tegenwerking in oorlogsgebied
Handelen naar mogelijkheid Ook strafmaatregelen goed inschatten

2 Wat vindt u van het optreden tot nu toe van de Nederlandse regering inzake de behartiging van belangen van de nabestaanden van de slachtoffers van de MH 17?

- 1 Opstelten is door zijn positie niet zo zichtbaar, heb wel het idee dat er goed werk verricht wordt
- 1 heb de toespraak van de heer opstelten niet gehoord.
Erg zorgvuldig en betrokken. Rutte toonde uitermate goed leiderschap en vergat daarbij niet om de communicatie volledig open te houden. zowel naar het kabinet als naar de pers en het volk. Zeer
- 1 knap gedaan.
- 2 Ze hebben gedaan wat ze hadden moeten doen
Timmermans verdient een standbeeld op wijze waarop hij naast politieke dilemma's ook zijn gevoel
- 2 en menselijkheid liet spreken. Rutte heeft prima regie gevoerd.
- 2 Timmermans is er als persoon en staatsman. Rutte is er als staatsman en Opstelten is onzichtbaar
Timmermand nagelde de hulpverleners in het gebied die te goeder trouw het zware werk deed,
- 2 aanvankelijk aan de schandpaal: blijf van onze overledenen af. Vervolgens mocht Kiev gaan schieten.
- 2 Speech VN Timmermans
- 2 Opstelten is onzichtbaar, maar dat is niet per se negatief.
- 2 Opstelten de gebruikelijke nietszeggende blablabla
Met name de speech van Frans Timmermans voor de VN heeft op mij en vele anderen enorme
- 2 indruk gemaakt.
- 2 Kan pas echt worden beoordeeld als dit opvolgend ook goed blijft gaan.
het is politiek gekaapt ! Een onvergeeflijke `fout` is gemaakt, vervolgens is het direct wereld politiek
- 2 geworden.
De rol van minister Opstelten blijft in de media onderbelicht - dus heb ik geen mening- door de
- 2 optredens van minister Timmermans die bewust met zijn standpunten meteen naar buiten treedt.
- 2 Alles had sneller gemoeten,maar het rampgebied was in een oorlog verwickeld.
- 3 Opstelten was niet erg zichtbaar" in de media"
Niet alle in en outs zijn voor mij even goed te controleren. Wat ze doen past bij zijn functie. vandaar
- 3 Neutraal.
- 3 kan ik geen mening over geven, weet er te weinig van
Mijn vraag blijft `waarom een premier niet direct afreist naar zijn collega (in dit geval in de Oekraïne)
om persoonlijk ter plekke waar te nemen. Mijn mening: de premier had dit in gezelschap van de
internationale pers inclusief camera's moeten doen. Wie houdt hem tegen als alle ogen over de hele
- 4 wereld op dit drama zijn gericht!
- 4 Ik heb Opstelten niet zien of horen reageren.
Het verhaal was prachtig, maar als je de Russen de gordijnen injaagt door als min van buza op het
centrale plein in Kiev de massa's toe te spreken(ja, ik kan Russisch !), na eerst Poetin te hebben
opgevreeden met de aanwezigheid van hele regering in Sotchi, dan ben je een enorme hypocriet. Ik
- 4 begrijp niet dat je de ontroostbare familie dan überhaupt in de ogen durft te kijken.
Door de legaliteit in een wetteloos gebied na te streven verlies je nodeloos heel veel tijd. Door
voorbarig met gekleurde meningen te komen, als ware het feiten, wordt ingegaan op ongezonde
onderbuik sentimenten, zonder daadwerkelijk iets te bereiken. Door in te zetten op massale inzet, in
plaats van het geleidelijk op te bouwen, worden nodeloos extra drempels opgeworpen. Wanneer
het gebied overspoeld kan worden door journalisten, kunnen er ook kleine teams forensische
- 4 onderzoekers, voorzien van een diplomatiek paspoort, het gebied betreden neer kwartier maken.
Geen van deze heren heeft met zijn optreden ook maar enig echt respect getoond t.o.v. de
- 5 slachtoffers. Zij hebben alleen pro forma hun medeleven betuigd.
- 6 mogelijk zijn er met de nabestaanden afspraken gemaakt die wij niet weten. Vandaar geen idee.

3 Wat vindt u van het besluit van de Nederlandse regering om, vanwege de veiligheidssituatie in Oekraïne, (voorlopig) te stoppen met de missie voor onderzoek terplekke naar de MH 17 vliegramp?

- 1 Vinden de nabestaanden zelf overigens ook!
- 1 Veiligheid van de mensen die daar werkzaam zijn gaat voor alles.
- 1 Ramp is al groot genoeg zonder dat ook onderzoekers het leven laten. Oorzaak ramp is afdoende bekend. Schuldvraag op individu niveau willen vaststellen heeft weinig zin.
- 1 Met boeven is het onbetrouwbaar samenwerken, dus vooral geen risico's lopen.
- 1 Je wilt niet nog meer slachtoffers.
- 1 Je moet het leven van eigen mensen niet extra in gevaar brengen.
- 1 In begin konden we populistten nog horen roepen "stuur er manschappen op af". Daarmee niet recht doen aan de topprioriteit van deze regering en -belangrijker- in het belang vd nabestaande: zorgen dat de slachtoffers terugkeren. Juist diplomatie in combinatie met juiste emotie (minister timmermans) heeft er voor gezorgd dat we het hoofd hebben koel gehouden en nu toch inmiddels slachtoffers zijn tereuggekeerd. Door militair ingrijpen in een gebied van 35 km2 was dit nooit gelukt."
- 1 Het lijkt mij onverstandig in dat oorlogsgebied nog meer mensenlevens te riskeren. Een aantal belangrijke bewijsmiddelen bleken al direct na de ramp uit het vliegtuig te zijn gezaagd. En wat er in donker in die nacht is gebeurd weet ook niemand. KGB zit nergens mee. Zie Poetin
- 1 Het heeft geen zin om nog meer mensenlevens te gaan riskeren.
- 1 Er mogen niet nog meer slachtoffers komen door het nemen van onnodig risico. Veiligheid boven alles.
- 1 Er is geen urgentie dus niet nodeloos de onderzoekers gevaar laten lopen
- 1 Er moeten niet nog meer slachtoffers vallen. Het moet wel veilig zijn!!
- 1 de wrakstukken liggen in een groot oorlogsgebied en veiligheid van de onderzoekers dient voorop te staan.
- 2 We moeten in ieder geval voorkomen dat er nog meer Nederlandse slachtoffers vallen
- 2 Terecht: er moeten niet meer onnodige doden en/of gewonden vallen.
- 2 Men geeft aan dat dit voor de onderzoekers niet veilig is. Het is ook niet de bedoeling dat er nog meer Nederlandse slachtoffers vallen.
- 2 Levens mogen niet op spel gezet worden
- 2 Het nemen van onverantwoorde risico's die mogelijk ernstige consequenties kunnen hebben voor de mensen die ter plekke zouden moeten functioneren is niet wat de meerderheid van de Nederlandse bevolking voor staat
- 2 Het heeft geen zin om extra risico te lopen, maar ik zou het beter vinden als er een groep aanwezig was gebleven om snel weer aan het werk te kunnen gaan als de omstandigheden dat toelaten.
- 2 Het belang van het bergen van persoonlijke eigendommen en lichamen staat niet in verhouding met het risico dat onderzoekers lopen.
- 2 Gevaar en missie is tegen elkaar afgewogen en veiligheid van hulpverleners staat nu voorop. Helaas zijn er geen mensen meer te redden.
- 2 Een moeilijk maar verstandig besluit.
- 2 Dit is einde oefening. Het zal er echt niet meer van komen.
- 2 Dit behoeft zoveel specifieke kennis, dat het niet aan mij is om hier een oordeel over te hebben. Maar, het lijkt mij op zich wel verstandig omdat nu toch het grootste deel geborgen is
- 2 als er nog meer slachtoffers vallen, escaleert de zaak op mondiaal niveau
- 2 Als de veiligheid van onderzoekers in het gebied gevaar loopt, dan kun je ook gene serieus onderzoek meer plegen

- 3 Ze hadden vanaf het begin veel meer druk moeten zetten op het gebied...want inmiddels zijn er zoveel spullen weg genomen, bewijsmateriaal, maar ook privé spullen van de overledenen. we hadden gelijk op het terrein moeten zijn daar meer druk op uitoefenen
- 3 Vlak voor de terugtrekking zijn er tonnen aan materialen naar Kiev gevlogen. Welk doel? Wat gebeurt er achter de schermen?
- 3 Vanwege de gevaarlijke situatie begrijpelijk, maar met iets meer inzet had het staakt-het-vuren wellicht verlengd kunnen worden. Waardoor een onderzoek op de rampplek wel voortgezet had kunnen worden.
- 3 Kan vanuit hier moeilijk bepalen hoe groot t risico is en al met al heeft alles al te lang geduurd en denk ik niet dat door zoeken het leed vd nabesttanden verkleind...
- 3 Ik snap het vanwege de veiligheid. Toch moet er iets gebeuren, ik ga er dan ook vanuit dat er op de achtergrond aan plannen gewerkt wordt.
- 3 Eigenlijk was ik zelf van mening dat het wat assertiever had gekund, maar mij ontbreekt de informatie om hier onverstandig in te kunnen vullen.
- 3 De onderzoekers mogen daar geen gevaar lopen. Aan de andere kant vind ik het jammer dat we" meer tijd en energie steken in dit onderzoek dan aan het helpen van de (nog) levende bevolking in de getroffen steden Donetsk en Luhansk. Dat zou beide moeten gebeuren: én een goed onderzoek én hulp aan de lokale bevolking!"
- 3 Besluit had samen moeten gaan met het meer druk zetten op Rusland en Oekraïne.
- 4 Voor de nabestaande onbegrijpelijk.
- 4 Slappe hap, Rutte heeft enkel afgewacht wat amerika deed en zei, is niet met een heel duidelijk eigen standpunt gekomen, terwijl het veelal nederlandse slachtoffers betrof. Vooral in de eerste dagen na de ramp, was de houding erg afwachtend en reactief, niet actief
- 4 Rutte had moeten eisen dat Nederland met een militaire actie het zoekgebied onder controle zou houden om goed en volledig haar werk te doen. Met respect voor de manschappen die er ter plaatse zijn geweest is het vervolg op het uitstekende begin knudde.
- 4 Je komt op voor je eigen inwoners. Niet laten afschrikken.
- 4 In plaats van terug trekked had de regering optimale veiligheid moeten afdwingen, samen met anderen.
- 4 Ik vond de perspresentatie van Rutte zeer slecht. Met uitspraken als iedereen zal het met ons eens zijn...." probeerde hij iedere kritiek in de kiem te smoren. Dit wekte bij mij irritatie."
- 4 Hiermee wordt het uit het nieuws gehaald en is het minder een reminder voor fatsoenlijk handelen door Rusland/Putin.
- 4 Er is nog veel te vinden en het is belangrijk dat toezicht aanwezig blijft.
- 4 De druk is zo lokaal van de ketel Het zou het probleem van de separatisten en de Oekraïne moeten zijn om de veiligheid te garanderen. Nu hebben ze die zorg niet meer
- 4 Alle sporen die wijzen op de oorzaak van het misdrijf kunnen zo verwijderd worden
- 5 Slap
- 5 Kiev krijgt nu vrij spel en zal met behulp van de VS proberen bewijslast te vernietigen of te manipuleren. VS heeft belang bij confrontatie, zodat wij hun schaliegas gaan afnemen.
- 5 Gewoon door gaan, in oorlogstijd worden ook militairen naar het front gestuurd.
- 5 De Nederlandse regering dient samen met de andere betrokken regeringen de internationale druk op de Oekraïense, Russische regering en de separatisten op te voeren, zodat recht gedaan wordt aan de slachtoffers (en de nabestaanden).
- 6 Op vakantie
- 6 Ook hier zijn de uitgangspunten van belang voor dat de vraag beantwoord kan worden.
- 6 Ik heb niet de info, die de regering heeft

- 6 Ik ervaar gevoelens van verwarring en ontluistering t.a.v. Rusland. Wat weet ik er uiteindelijk van? Wij zijn in het westen zo enorm verwend en gewend om openheid en duidelijkheid te krijgen (daar ben ik trots op) maar zo onvoorspelbaar als Rusland nu overkomt ervaar ik als behoorlijk verwarrend en dat maakt mij angstig. ik merk dat ik telkens zoek naar iedere positieve strohalm.
- 6 Het is zeer moeilijk oordelen over de veiligheids situatie vanuit NL. Kan hier dus geen antwoord opgeven.
Ze hebben te traag gehandeld.
Men had meer druk moeten uitoefenen

4 Vindt u dat er meteen na het MH 17-voorval een speciale eenheid door de Nederlandse regering had moeten worden gezonden ter veiligstelling van lichamen en persoonlijke bezittingen van de slachtoffers?

- 1 Zie toelichting bij 3
- 1 Misschien niet veiligstellen, maar zeker met witte overals en diplomatieke paspoorten nadrukkelijk aanwezig zijn en blijven.
- 1 Marineschip naar Zwarte Zee en met speciale eenheden en helicopters het gebied zeker stellen.
- 1 Maar was door de bizarre uitermate bijzondere omstandigheid niet mogelijk.
- 1 is toch ook gebeurd
- 1 Heb de indruk dat er meer kon dan er is gebeurd. Regering had voortouw moeten nemen ipv speelbal te zijn.
- 1 Had je veel meer wisselgeld. Nu is de handelsoorlog een feit.
- 1 een snelle interventiemacht van Nederland, evt met navopartners, om het gebied schoon te houden
- 1 Direct een grote groep militairen zonder bewapening had het hele gebied moeten uitkammen. lang wachten en te kleine groepjes veroorzaakten teveel onzekerheid. Sancties zijn niet goed! beter was het concrete afspraken te maken met Poetin hoe e.e.a. plaats te geven..
- 1 Dat vond ik in ieder geval wel meteen na het ongeluk. Met de kennis van nu zal ik hier misschien anders over beslissen.
- 2 OP dat moment wilde de separatisten daaraan meewerken. Doordat Oekraïne daags daarna de aanval op het gebied opende kon dit niet meer. Bij snel handelen had Oekraïne zich wellicht bedacht als er al Westerse onderzoekers in het gebied waren geweest.
- 2 Met de kennis van nu wel. Was echter toen nog zo niet helder.
- 2 Maar allen bij een veilige situatie ter plekke
- 2 Is een oorlogsgebied, hoe lastig ook, wel i.o.o.
- 2 Indien veiligheid gewaarborgd is.
- 2 Ik denk dat de regering hier niet te overhaast kon handelen, mede omdat de situatie erg onduidelijk was Ook had men rekening te houden met de politieke situatie en de betrekkingen met bepaalde landen Dat maakte het moeilijk om overhaaste beslissingen te nemen
- 2 het is wel achteraf"
- 2 Het is de vraag of dat haalbaar is, maar het had mogelijk wel geprobeerd kunnen worden.
- 2 Het is algemeen bekend dat dat niet mogelijk was. Er mogen absoluut niet nog meer slachtoffers vallen! Veiligheid van de levenden gaat vóór zorgvuldigheid t.a.v. de doden.
- 2 Het is achteraf kijken, maar direct na de ramp had men (wellicht onder niet ideale omstandigheden) zaken kunnen doen met de separatisten. Nu is het een gevechtszone geworden.
- 2 Emotioneel gezien -vanuit Nederlands belang wel- ; we hebben het recht om eigen doden thuis te begraven. Rationeel gezien; we zijn echter niet de VS die illegaal verblijf" op andermans territoriaal op basis van macht kunnen afdwingen (vgl. operatie Jeronimo) in Pakistan)"
- 2 De eerste twee weken was er meer kans om op de plek onderzoek te doen. Nu is dit natuurlijk moeilijk te beoordelen vanuit je eigen stoel
- 2 Dat was volgens mij ook wel gebeurd, maar de situatie is erg instabiel en erg gevaarlijk met de separatisten!!
- 2 Begrip voor het feit dat men wel eerst toestemming moet hebben van Oekraïne.
- 2 Achteraf bezien was dit misschien beter geweest, ook voor de familie van de slachtoffers.
- 3 Wat wordt bedoeld met speciale eenheden, toch niet vanuit ons kleine Defensie apparaat? Wat wil je dan daarmee uitrichten? Gegeven de omstandigheden heeft men op indrukwekkende wijze gedaan wat men kon.

- 3 Vooraf is het eigenlijk al goed fout gegaan door de betweterige opstelling (denk aan het optreden van Verhofstadt); elk respect voor een andere mening wordt weggevaagd. We weten het allemaal beter. Dat is wel heel slechte diplomatie.
- 3 Volgens mij is er uiteindelijk een dergelijke eenheid samengesteld maar in overleg met andere betrokkenen en Oekraïne. Ook dit had van mij wat assertiever gemogen en iets minder legalistisch.
- 3 Ook hier weer twijfel ik omdat ik te weinig zicht heb op wat er speelt. Was het in Duitsland gebeurt dan waren er natuurlijk ook direct Nederlanders naartoe gestuurd. Waarom, omdat het een bondgenoot is en dus geen probleem. Ik kan er geen uitspraak over doen. Ik heb erop vertrouwd dat Rutte het meende toen hij zei: Er is maar 1 prioriteit en dat is onze mensen terughalen. Dat is hem gelukt. Het lijkt erop dat hij daarvoor op heel veel eieren heeft moeten lopen. Geen mening dus.
- 3 Nederland had bij de VN direct bij 1e bijeenkomst moeten aandringen op onvoorwaardelijke veilige toegang tot het gebied, evt door het tijdelijk als neutraal gebied aan te wijzen.
- 3 Mijn gevoel zegt van wel, maar mijn ratio acht het net reëel.
- 3 Men had dit in ieder geval bespreekbaar moeten maken.
- 3 Kan ik niet beoordelen!
- 3 Je moet geen NL's militairen in onnodig in gevaar brengen. Diplomatiek is een belangrijk wapen van de westerse politiek.
- 3 Ik kan de situatie aldaar niet overzien
- 3 Ik beschik over te weinig informatie om hierover een gefundeerde uitspraak te kunnen doen.
- 3 Hoe kan je dat weten, zonder de ins en outs.
- 3 Het veilig stellen van lichamen en persoonlijke bezittingen is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de plaatselijke autoriteiten.
- 3 Hangt af van wat die eenheid is. Ongewapende onderzoekers, met ene duidelijk politiek boegbeeld voorop. Wie had dat tegen durven te houden?!
- 3 Had direct moeten gebeuren, na aantal dagen was meeste kwaad al geschied
- 3 gezien de situatie ter plaatse zeer moeilijk een oordeel te geven wat nu wel of niet moet er is oorlog in dit gebied en dan is het niet altijd even vanzelfsprekend dat de lichamen en persoonlijke spullen direct geborgen kunnen worden
- 3 Gegeven de veiligheid ter plaatse. lastig om een juiste inschatting te maken. Veiligheid staat voorop.
- 3 De situatie in het betrokken gedeelte van de Oekraïne was en is zo onzeker dat een zekere terughoudensheid op zijn plaats was
- 3 Dat heeft helemaal te maken met de veiligheid ter plekke.
- 3 Dat had gekund ware het niet dat de omgeving waar het vliegtuig is neergestort oorlogsgebied was en wat zou er dan gebeurd zijn met die speciale eenheid en zouden die ook toegelaten zijn door de rebellen.
- 3 Achteraf kunnen we met enige zekerheid zeggen, dat het zenden van een speciale eenheid waarschijnlijk op een drama zou zijn uitgelopen
- 3 Achteraf is dat anders te beoordelen dat op het moment zelf. ik zou verwacht hebben dat betrokken partijen/overheden ter plaatse daar direct voor zouden hebben gezorgd. Vanuit Nederlandse normen en waarden zouden wij daar waarschijnlijk voor gezorgd hebben als het in ons gebied was voorgekomen. Poetin had daar zijn invloed kunnen (en moeten) doen gelden uitsluitend vanuit menselijke overwegingen.
- 3 Achteraf gezien had e.a misschien sneller moeten gaan maar dat is wel wijsheid achteraf.
- 4 Weloverwogen handelen was noodzakelijk gezien de oorlogssituatie.
- 4 Ten eerste is Oekraïne verantwoordelijk, ten tweede ging het niet om alleen Nederlanders, ten derde het was een Maleisisch vliegtuig, ten vierde tegen wie had deze eenheid moeten beschermen? Het gevaar `een kant te kiezen` was te groot.
- 4 Op dat moment was nl niet duidelijk hoe veilig het gebied was en het was ook niet direct duidelijk dat de separatisten niet mee zouden werken. Een missie sturen zou waarschijnlijk averechts gewerkt hebben.

- 4 Om je doel te bereiken, had dat natuurlijk wel moeten gebeuren. Maar het risico op nog meer doden en een verregaand internationaal conflict waren daarbij te groot. Dus verstandig zo.
- 4 Niet veilig en geen eigen grondgebied. Andersom zou het ook niet geaccepteerd worden.
- 4 Niet direct, maar eerst situatie inschatting. provocatie voorkomen.
- 4 je kunt maar niet zo meer op het grondgebied van een andere staat opereren, nog los van het feit, dat het hier de facto gaat om een oorlogsgebied, en een conflict waarbij Nederland geen partij is.
- 4 In principe is dit de verantwoordelijkheid van het land waar de ramp heeft plaatsgevonden, cq waar het vliegtuig is neergestort. Dit land zou zijn verantwoordelijkheid zelf moeten nemen om lichamen en persoonlijke bezittingen van slachtoffers op de juiste wijze te bergen. Dat dit niet gebeurd is, is stuitend.
- 4 Het zou een inbreuk zijn geweest op de soevereiniteit van Oekraïne en een provocatie naar de pro-Russische separatisten en daarmee naar Poetin. Een dergelijke stap had gemakkelijk tot een escalatie van het conflict kunnen leiden.
- 4 Het was moeilijk om er te komen en te bepalen of het veilig genoeg was
- 4 Het is nog altijd Oekraïens grondgebied en daar zijn internationale afspraken over.
- 4 Gezien de verhoudingen had het alleen maar geleid tot verdere escalatie geleid
- 4 gezien de situatie ter plaatse was dit op dat moment gewoon niet mogelijk
- 4 Dit was gezien het gebied gewoon onmogelijk. Optreden regering is daarom juist
- 4 Dit had waarschijnlijk tot problemen gezorgd.
- 4 dit had niet onder de Nederlandse vlag maar in VN verband gedaan moeten worden.
- 4 De veiligheid van de onderzoekers telt ook. Er zijn al genoeg slachtoffers gevallen.
- 4 Dat kan in een vreemd land alleen met toestemming van de zittende regering. Met een zeer instabiele situatie had dat als een oorlogsdaad kunnen worden uitgelegd
- 5 Zie vraag 3
- 5 We zouden zo midden in een oorlog terecht gekomen zijn en daar deel van uit zijn gaan maken. Geen oorlog opzoeken.
- 5 We doen in Nederland te belangrijk en gewichtig over onszelf. Het is daar oorlog. Dan kan je niet op eigen houtje speciale eenheden gaan regelen. Het was anders geweest als er vermoedens op overlevenden waren, dan is er nl echt geen tijd te verliezen.
- 5 Wat zouden wij ervan vinden wanneer Russische eenheden of Amerikaanse eenheden een klein deel Nederland bezetten??
- 5 Partijen waar we daar mee te maken hebben zijn zeer onbetrouwbaar.
- 5 Niet veilig genoeg
- 5 Nederland moet zich niet laten verleiden om militair betrokken te raken in dit conflict. Als je zelf militairen stuurt zullen zowel de Oekraïners, de Russen en de separatisten proberen je voor hun karretje te spannen. Dat kan Nederland zich niet permitteren.
- 5 Nederland heeft geen bevoegdheid voor onderzoek op vreemd terrein. Was bv ook aanleiding tot 1e wereldoorlog!
- 5 M.i. is het zo'n explosieve situatie ter plekke dat ieder uniform gezien wordt als een provocatie. Het zou meer kwaad dan goeds hebben gedaan.
- 5 Je moet wel toegang hebben en het moet veilig zijn je kunt ondanks al het leed geen helpers opofferen.
- 5 In oorlogsgebied kan men niet hetzelfde te werk gaan als onder normale omstandigheden. Vooraf afwegen of de situatie veilig genoeg is om de slachtoffers en de bezittingen naar Nederland over te brengen is daarom van groot belang.
- 5 In ideale situatie zou dat zeker gekund moeten hebben, echter je hebt te maken met een oorlogssituatie en daar moet je rekening mee houden.
- 5 Ik vind dat er veel te weinig vertrouwen en waardering is voor de inspanningen van lokale bewoners en zelfs separatisten om lichamen en bezittingen te bergen. Dit is vreselijk werk, en ze hebben er goed werk geleverd.

- 5 Hoe kan je een eenheid sturen als er een oorlog wordt uitgevochten?
- 5 Het veiligstellen van stoffelijke resten en bezittingen mag niet nog meer doden tot gevolg hebben.
- 5 Het sturen van een speciale eenheid hadden de separatisten zeker beantwoord met geweld en dan waren er waarschijnlijk nog meer slachtoffers gevallen.
- 5 Het sturen van een eenheid, zonder toestemming van Oekraïne of zonder overleg met de Internationale gemeenschap, had tot een hoop onrust bij met name Rusland kunnen leiden. Hierdoor was naar mijns inziens de kans op escalatie groot. Bovendien had deze speciale eenheid waarschijnlijk tussen de strijdende partijen in Oekraïne terecht gekomen, wat alleen maar tot meer slachtoffers had geleid.
- 5 Het risico op meer doden b.v. militairen is niet acceptabel
- 5 Het is zeer verstandig dat het kabinet het hoofd koel heeft gehouden. Zenden van een speciale eenheid/militaire missie had de situatie verder doen escaleren en de gevolgen daarvan zouden niet overzien zijn geweest (betrokken in nieuwe oorlog)
- 5 Het is een gebied in oorlog, dus moet de veiligheid van de Nederlandse en andere experts gewaarborgd zijn.
- 5 Het is betwist (oorlogs)gebied en er is geen reguliere overheid die de veiligheid van een eenheid kan garanderen. Bovendien zijn er spanningen die door de aanwezigheid van speciale eenheden kan escaleren aan een gevoelige grens van Europa.
- 5 Het betreft hier een oorlogssituatie en deze is niet te vergelijken met een zeggenschap dat een overheid normaliter over haar eigen grondgebied heeft.
- 5 Gewapend optreden in een dergelijk gebied, terwijl er geen mensen levens meer zijn is vragen om een 3e wereldoorlog
- 5 En dan nog meer slachtoffers veroorzaken !
- 5 eerst veiligheid voor hulpverleners regelen. Is ook gebeurd.
- 5 Eerst de mogelijkheden bekijken en in overleg treden.
- 5 Dit had tot grote problemen kunnen leiden op politiek terrein. Het was beter die te vermijden op dat moment.
- 5 De situatie ter plekke is zeer complex met enorme veiligheidsrisico's die daarnaast bij escalatie ook geopolitieke consequenties kunnen hebben. Natuurlijk is op geen enkele manier goed te praten hoe Rusland bij de Krim en in Oost Oekraïne een rol speelt bij het destabiliseren van dit land. Tegelijkertijd is er de afgelopen jaren te weinig Real Politik inzicht geweest bij de EU, NAVO en al helemaal bij Nederland. Er zitten bepaalde gevoeligheden bij Rusland waar te makkelijk overheen gelopen is en dat in een tijd waarin wij zelf als regio geeneens de militaire capaciteit beschikbaar hebben om voldoende afschrikwekkend op te treden naar Rusland. De militaire cultuur in Rusland is daarnaast veel geharder dan in West Europa, waarbij bij escalatie Poetin waarschijnlijk verdere stappen zou nemen dan wij voor mogelijk achten met onze strijdkrachten.
- 5 Dat was niet mogelijk geweest ivm het complexe conflict.
- 5 Daartoe zijn wij in het geheel niet in staat. Zou totaal onverantwoord zijn.
- 5 Bijna zeker zouden er dan opnieuw slachtoffers zijn gevallen. Niet te verantwoorden. Zou het domste zijn ooit.
- 6 Onvoldoende inzicht in alle ins en outs.
- 6 onvoldoende achtergrond info
- 6 Kan ik net beoordelen. het was wel duidelijk dat het niet veilig was en is in het gebied.
- 6 Kabinet is natuurlijk - in vertrouwen - beter geïnformeerd over de situatie aldaar.
- 6 Indien dat binnen de regels mogelijk was geweest zeker wel
- 6 Ik beschik over te weinig informatie om dat goed te kunnen inschatten.
- 6 gevoelsmatig zeg ik `wel`; ben echter onvoldoende op de hoogte van risico's voor deze mensen en het risico in een (oorlogs)conflict te geraken. overigens is het ook een totaal andere cultuur, heb zelf 8 maanden in Rusland gewerkt(in Kaukasus)
- 6 Geen inzicht alleen uit de berichtgeving en dat is voor zo'n beslissing niet voldoende.

- 6 dit kan ik niet beoordelen gezien de eventuele politieke gevolgen/veiligheid van de speciale eenheid
- 6 Dit heeft zoveel specifieke kennis, dat het niet aan mij is om hier een oordeel over te hebben
- 6 De precieze veiligheidssituatie hangt van veel factoren af die onbekend zijn voor buitenstaanders en daardoor is die situatie moeilijk in te schatten; een gewogen oordeel hierover is voor buitenstaanders niet te geven.
- 6 Achteraf gezien wel, maar dit was vlg mij niet te voorzien.
Zou escalerend gewerkt hebben
alles hangt af van de situatie ter plekke. Het is immers oorlogsgebied. Wel had Nederlandse regering zich eerder kunnen realiseren dat vliegen over een oorlogsgebied risico's met zich meebrengt. Geen vluchten meer meer toestaan over gevaarlijke en/of oorlogs gebieden is dus lering voor de toekomst.

5 Vindt u dat de Nederlandse regering voldoende inspanningen heeft verricht om ervoor te zorgen dat lichamen en bezittingen van slachtoffers van de ramp terugkomen naar Nederland?

- 1 We lijken meer energie te steken in het terughalen van alle bezittingen van de overledenen dan dat we proberen de nog levende lokale bevolking in het gebied te helpen..
- 1 Voor zover mij via de pers gemeld is.
- 1 Teveel militair vertoon op vliegveld Eindhoven.
- 1 Ja, de inspanning is in deze situatie voldoende getoond. In een andere situatie zonder oorlog was het vlotter verlopen.
- 1 Grote waardering voor Timmermans en Rutte.
- 1 De waarnemers waren snel ter plekke en zij maakten een kalme en vastberaden indruk. Ook hier weer ik heb geen idee of het sneller gekund had. Toen eindelijk die trein ging rijden ging er wel een zucht van verlichting bij mij door de kamer. Vandaar af weet je dan dat alles goed geregeld gaat worden. In Nederland is alles al op orde gebracht.
- 1 De regering is zeer zorgvuldig en met beleid met deze ramp omgegaan.
- 2 Lichamen wel, bezittingen niet.
- 2 In hoeverre ik dat kan beoordelen.
- 2 De inspanningen zijn er duidelijk wel - de resultaten vallen wellicht tegen. Belangrijk is dat de inspanningen doorgaan.
- 2 Alleen jammer dat de persoonlijke bezittingen al zijn gestolen door de buurtbewoners daar...
- 3 Teveel afhankelijkheid van pro-Russische terroristen
- 3 Te laat in gang gezet
- 3 Men had directer en meer zelf verzekerd moeten handelen
- 3 Men had direct na de ramp de plek moeten opeisen". De rebellenleider was in voor een gesprek, maar Den Haag heeft vooral met Oekraïne steeds gesproken."
- 3 Kan ik niet beoordelen, het lijkt van wel.
- 3 Er is altijd wel veel ceremonieel, maar er had sneller en krachtiger gehandeld kunnen worden.
- 3 Dit behoeft zoveel specifieke kennis, dat het niet aan mij is om hier een oordeel over te hebben. Ik heb de indruk van buitenaf van wel
- 4 Het kwam te laat op gang. NL keek machteloos toe
- 4 Door direct stoere taal uit te slaan, "We zullen ze vinden en berechten" (Zoals Bush dat deed) is de mogelijkheid van meteen sturen van een bergingsteam onmogelijk geworden."
- 4 Aanvankelijk te afwachtend, terwijl juist de eerste uren/dagen tellen.
- 5 Zoals eerder al gezegd, naar een te late start is men afgedropen.
- 5 Kennelijk waren er velen eerder actief op de rampplek en heeft de regering afgewacht.
- 5 Heeft te lang geduurd en alle lichamen zijn nog niet geborgen .
- 5 De broekschijters komen na wat wapengekletter meteen terug.
- 6 Op vakantie

6 Wat vindt u van de berichtgeving in de Nederlandse media over de MH 17 vliegcrash.

- 2 Wordt geprobeerd
- 2 Voor zover ik dit kan beoordelen
- 2 Voor zover dat vanuit Nederland te beoordelen is
- 2 voor het merendeel objectief, maar wel vanuit een NL standpunt en zienswijze op het geheel, hetgeen begrijpelijk is.
- 2 Op een enkele uitzondering na denk ik dat de media proberen een zo objectief en breed mogelijk beeld te schetsen
- 2 Op de Telegraaf / AD na aardig objectief.
- 2 ongetwijfeld afhankelijk van welk medium wordt gevolgd
- 2 Ondanks dat je bij elk journalistiek product te maken hebt met framing en het Nederlandse zichtpunt, vind ik dat er zeer gebalanceerd verslag wordt gedaan.
- 2 Ondanks dat de meeste media aardig objectief waren heb ik mij zeer geërgerd aan de chocolade letters in enkele kranten om helemaal maar niet te spreken over Knevel en van de Brink want dit laatste vond ik ronduit onbeschoft.
- 2 Objectief, maar soms teveel berichtgeving.
- 2 Niet volledig en er blijven onderwerpen onbesproken. Bepaalde vragen worden bewust niet gesteld.
- 2 Niet helemaal objectief, zeker in het begin. Plaatselijke bevolking heeft ook veel positiefs gedaan en dat werd in het begin niet zo gezien
- 2 Maar naar mijn smaak (misschien wel begrijpelijk) erg gericht op de 'slachtofferrol' van NL en wat te weinig kijkend vanuit een objectief waarnemer perspectief en rapporterende over de rol van dit incident in de oekraïne crisis als geheel.
- 2 maar ik word doodziek van alle zogenaamde experts die opgetrommeld worden. Het commentaar bij de repatriëring van de stoffelijke overschotten was bijzonder respectvol en professioneel.
- 2 Jammer dat Knevel en vd Brink er zolang over door blijven gaan
- 2 In het begin niet objectief genoeg, teveel gericht op sensatie rond de oplossing, te weinig respect voor de positie van Nederland. Dat kwam pas toen Nederland zag dat het goed was en de pers niet meer het sentiment overheerste.
- 2 In de media die ik lees , bekijk en beluister
- 2 Ik zou willen zeggen: objectief genoeg. Het is bijna ondoenlijk om direct na zo'n ramp voor objectieve berichtgeving te zorgen. Inmiddels is de informatiepositie van onze media verbeterd. Er komt nu ook meer berichtgeving uit lokale en Russische media. Dat vergroot het inzicht in hoe het conflict in Oost Oekraïne in elkaar steekt. Zicht op waarheidsvinding over de toedracht van de ramp en berechting van de schuldigen is nog ver weg.
- 2 Ik lees Trouw, prima berichtgeving. Brabants dagblad heeft er een slaatje uit willen slaan en de verkoopcijfers willen opdrijven met noninformatie.
- 2 Ik heb geen idee wat u met de Nederlandse media" bedoeld. Zoals gebruikelijk zijn er hijgerige en ophitsende media en wat meer beschouwende media. Vooral deze laatste lees ik zelf, de andere negeer ik."
- 2 Ik had eerder de vraag teveel of te weinig gesteld. Er was naar mijn idee teveel media aandacht. Dat kan niet goed zijn voor de nabestaanden
- 2 Ik ga ervan uit dat onze journalisten alles hebben geprobeerd boven water te krijgen. Wellicht, kunnen wij toch ook meer de bril van Poetin laten zien.
- 2 ik denk het maar weet het niet, volgens mij heb ik te weinig kennis van het geheel.
- 2 Het vermelden van de werktijden van de ter plekke aanwezige deskundigen was iets over de top.
- 2 Beide kanten worden goed belicht en de berichtgeving is zakelijk en deskundig.
- 2 Allen de Telegraaf doet aan opruiing en stemmingmakerij. Eerst moesten er met alle geweld maatregelen getroffen worden tegen Rusland en nu zijn de sancties slecht voor het bedrijfsleven.

- 2 Alleen NOS. Overige radio, televisie en kranten zijn over het algemeen vaak te sensatie-achtig ingesteld.
- 2 Absoluut geblunderd in eerste fase. Te snel conclusies getrokken ahv niet geverifieerde lokale media.
- 3 Zeer eenzijdig.
- 3 Zeer afhankelijk van welke media. Varieerde van objectief naar regelrecht opruiend (Telegraaf)
- 3 Westerse media berichten vanuit een westers standpunt. Dat is lang niet altijd objectief en leidt niet tot begrip voor andere standpunten.
- 3 Vooral Telegraaf zeer subjectief en emotioneel
- 3 Verschild per krant/programma.
- 3 Veel redenering vanuit veronderstellingen gevoed vanuit westers perspectief.
- 3 Veeel te veel media aandacht.
- 3 Te veel vragen, te indringend bezig soms bij het overdreven af
- 3 overdreven veel nieuws"waarde in de eerste dagen en te veel herhalen van oude berichten/opnames om tv te vullen. Mijn idee zou zijn 1x per 30-60 minuten uodate nieuws"
- 3 Met namede opruiende toon in de Telegraaf is zeer verstorend. Meeste andere kranten die ik heb gelezen slaan wel de juiste toon aan en geven zeker inde nabeschouwingen een genuanceerd beeld.
- 3 M.n. in de eerste dagen is er subjectief en zeer slecht over de handelwijze van de plaatselijke bevolking gerapporteerd; dit is later recht getrokken.
- 3 Ligt er aan welke krant je leest! In het algemeen is het wel heel erg vanuit het NL perspectief belicht.
- 3 In begin wel, maar aakte later teveel verweven met het conflict. Bovendien teveel gericht op enkel het bergen van lichamen en spullen en te weinig oog voor effect op lokale bevolking. Ook daar zijn trauma`s. En geen woord van opluchting dat er op de grond geen slachtoffers zijn gevallen, dat had namelijk ook goed gekund..
- 3 Ik was in die periode in het buitenland. Op locatie was de Telegraaf verkrijgbaar. Ik vond de berichtgeving via deze krant schandalig. Super tendentius en gedurende een week lang moest al het andere nieuws wijken voor deze ramp.
- 3 Ik heb een aantal niet objectieve berichten gezien bv de foto van de man met de beer/pop die hij vasthield. Suggestie was diefstal, in een filmpje zag ik later dat dat in dit geval niet klopte.
- 3 Ik denk dat het moeilijk is om als land waar zoveel slachtoffers zijn te betreuren objectieve berichtgeving te verzorgen.
- 3 Hoeft ook niet. Veel emotie
- 3 het weglaten van het kruis wat gemaakt werd door een rus na het laten zien van de kinderknuffel,Hier doen ze hetzelfde wat ze Poetin en co verwijten!!
- 3 Het is misschien makkelijk gesteld mijn antwoord; ik ben er niet geweest. Maar toch komt het op mij over alsof alles en iedereen maar achter elkaar aan holt.
- 3 Het is het verhaal van één kant belicht uiteraard; zeker mbt de toestand in Oekraïne.
- 3 Haast onmogelijk op objectief nieuws te brengen, omdat we met onze westerse bril op hiernaar kijken. Het nl nieuws was prima, van verschillende kanten en invalshoeken belicht. Via internet ook mogelijkheden om nieuws in andere landen te lezen.
- 3 Feiten en emoties lopen teveel door elkaar. Media zijn bezig met het verkopen van emoties. Ik vind dat de taak van de media is om neutraal te rapporteren. Mijn beeld is dat media teveel de emotie en de onderbuik verwoorden.
- 3 Er wordt te vaak een mening gegeven.
- 3 Een moeilijk te beantwoorden vraag. Ik vind persoonlijk dat de Oekraïense regering te weinig als één van de hoofdverantwoordelijken voor de ontstane situatie werd en wordt aangemerkt. Deze wordt vooral neergelegd bij de separatisten en Rusland.
- 3 E was weinig zoeken naar feiten en heel veel verkondigen van meningen.

- 3 Door continue te benadrukken hoe slecht de separatisten wel niet zijn ontstond er bijna een oorlogszuchtige houding. Opruiing lag om de hoek. Iets zakelijker inclusief alle onwetendheid had de media meer gesierd
- 3 De inval van de VS in Irak (gebaseerd op leugens, in strijd met internationaal recht en met veel menselijke ellende) werd destijds gesteund door NL en ook door veel media. Nu wordt een zeer zwaar punt gemaakt van de inlijving van de Krim door Rusland (ook in strijd met internationaal recht, maar wel een heel bijzondere situatie en zonder veel menselijk leed). Dit is meten met twee maten. Dit meten met twee maten speelt ook een rol bij de berichtgeving over de vliegcrash. Media gaan te vaak als vanzelfsprekend en stilzwijgend mee in het vijandsbeeld. Nuchtere analyse en goed onderzoek doen zou beter zijn.
- 3 De beschuldigende vinger gaat vrijwel alleen richting Rusland. Maar waar 2 vechten, hebben ook 2 schuld.
- 3 De berichtgeving in de media is nooit geheel objectief, maar wel objectief genoeg, denk ik.
- 3 Blijkbaar kwamen de Journalisten op plekken waar de onderzoekers niet kwamen en zij hebben de kansen voor de onderzoekers nadelig beïnvloed
- 3 bij vele onderwerpen worden stukken gebruikt die het verhaal bevestigen. Denk aan fragment dat iemand beer pakt. Wat niet getoond is dat diegene hem weer netjes teruglegt!
- 3 Berichtgeving over route was niet feitelijk maar gebaseerd op gevoel. Verschil met routes vanuit Engeland en Frankrijk werd niet vanuit het economische perspectief geduid, maar vanuit het emotionele. Zij zouden het gevaar wel hebben gezien en de KLM niet. ""
- 4 Telegraaf schoot het meest door en maakte hulpverleners uit voor rotte vis; foto's werden gemanipuleerd en voorzien van tekst die in strijd was met de werkelijkheid. Staatsomroep idem.
- 4 Met name de journalist ter plaatse van RTL4 had een rellerige toonzetting!
- 4 Men begon meteen met beschuldigingen
- 4 Ik ben nogal goed van vertrouwen. Vaak merkte ik dat ik bij mezelf dacht /, Wacht nou maar even af mensen, dit is Rusland. bv. de vooringenomen vooronderstellingen over de zwarte dozen?. Die werden gewoon overhandigd.
- 4 Had meer diepgang mogen hebben.
- 4 Er wordt veel gesuggereerd maar weinig bewezen. NAVO speelt een te grote rol. VS meet zich ook een grote rol aan. Dit terwijl het gebied rondom Donetsk al eeuwenlang Russischtalig is. Er mag meer aandacht komen voor de positie van de Russischtaligen in Oekraïne. Historische nuance is op zijn plaats!
- 4 duidelijk invloed van de komkommertijd. Er wordt teveel nieuws mee gemaakt!
- 4 Dit kan ook niet anders bij een ramp waarbij zoveel landgenoten direct en indirect slachtoffer zijn. De media maakt in dit geval onderdeel uit van de nationale rouwperiode en zal hierin de juiste toon moeten zetten om de bevolking te helpen. Een objectieve en kritische blik heeft op dit moment daarvoor geen nut. Indien nodig kan de media altijd op een later tijdstip, als de grootste wonden zijn gedicht, altijd nog de zaak kritisch gaan bekijken.
- 4 Bijna hysterisch op emotie gerichte berichtgeving.
- 5 Zeer uiteenlopend, van hype achtig roepen tot en met het weergeven van feiten.
- 5 Voor een relatieve buitenstaander is niet te bepalen of berichtgeving objectief is. Feiten zijn feiten, maar ook veel gissingen en aannames.
- 5 Op vakantie
- 5 Niet te beoordelen. Ter plekke hebben ze een heel ander beeld.
- 5 Neutraal staat er niet bij....
- 5 Kan niet bepalen of het objectief was
- 5 Kan niet beoordelen. Vraag is of Nederland objectief is of toch (ook) niet.
- 5 Kan ik niet weten. Je moet hiervoor interne info hebben.
- 5 Kan ik niet beoordelen. Lig te weinig achtergronden.
- 5 Je merkt dat veel journalisten persoonlijk betrokken zijn. Dat hoeft niet per se slecht te zijn.

- 5 Ivm vakantie e.e.a. van een afstand gevolgd.
- 5 Is door ons niet te beoordelen. Vandaar geen idee.
- 5 Ik was ten tijde van de ramp niet in het land
- 5 Ik vind de vraag enigszins suggestief. Kan ik niet voldoende beoordelen omdat ik niet zeker weet of ik daarvoor voldoende ben geïnformeerd .
- 5 Ik kan objectiviteit van pers niet meten, heb alleen de info van de pers. Wel vind ik dat vele andere rampen die even ernstig of nog ernstiger zijn zoals de GAZA , direct weinig of geen aandacht meer hadden. Alsof alleen Nederlandse overlevenden tellen.
- 5 Ik kan niet beoordelen of deze berichtgeving objectief is of niet. Ik ga ervan uit dat die zo objectief als mogelijk is, maar kan dat niet beoordelen zonder zelf andere/buitenlandse media te volgen en dat heb ik niet gedaan.
- 5 Ik ben op vakantie in het buitenland en heb niet de beschikking over alle media
- 5 helaas moet ik constateren dat de media lang niet alles vermeld zoals de werkelijkheid is. bovendien lees ik maar 1 krant , heb dus geen vergelijk met andere media behalve de tv
- 5 Er wordt zo veel in de media geschreven dat het ondoenlijk is een overzicht te verkrijgen van de objectiviteit
- 5 elke krant heeft een subjectieve kijk op wat wel en niet bericht wordt.
- 5 Dit is mijns inziens de verkeerde vraag. Hoe kan ik nu beoordelen of de berichtgeving objectief is. Het was wel een bijzonder harde berichtgeving gezien er in eerste instantie zelfs lichamen te zien waren. waarom paspoorten en persoonlijke bezittingen laten zien - ethiek was daar naar mijn mening ver te zoeken!
- 5 DE Nederlandse media bestaat niet. Er is gelukkig pluriformiteit in ons land
- 5 Berichtgeving is altijd gekleurd door degene die dat opstelt.
Voldoende objectief, voor zover dit mogelijk is bij het verslag leggen van dit soort politiek getinte rampen
verschilt per media, over algemeen ingetogen en netjes.
het is maar net welke media je volgt, daar zat wel heel erg veel verschil tussen
Heftig nieuws is altijd gekleurd door de media..

6.1 Wat vindt u van de berichtgeving in de Nederlandse media over de MH 17 vliegramp.

- 3 Zoekend en wisselend, beperkt blikveld
- 3 Zoals al eerder gezegd, ik ben er nog niet helemaal uit.
- 3 zie toelichting vraag 6
- 3 zie toelichting hierboven
- 3 Zie boven
- 3 zie 6
- 3 zeer wisselend over de schuldvraag t.o.v. verantwoordelijk voor en eigenlijk te negatief over Rusland en separatisten ; als er geen MH17 maar een ander toestel was geraakt had je niet zo uitgebreid van alles en van alle kanten gehoord
- 3 weten ze wel genoeg?
- 3 weinig toelichting over Russische standpunt
- 3 Vooringenomen
- 3 voorbarig in sommige situaties
- 3 vooral vanuit het Nederlandse perspectief.
- 3 Vooral sensatie belust..
- 3 volgens mij wordt het Nederlandse leed verhoudingsgewijs te groot gemaakt tov de ellende daar. alle politieke afwegingen die daar spelen.
- 3 voldoende objectief over alles.
- 3 verschilt per medium
- 3 Verschilt per medium
- 3 verschilt per krant/programma
- 3 veel zaken erbij gezocht.
- 3 veel van hetzelfde
- 3 veel van hetzelfde
- 3 Veel op sentiment, slecht op de feiten
- 3 van alle kanten belicht
- 3 Teveel sensatie en paniek
- 3 Teveel nieuws willen geven terwijl er niets nieuws te melden is.
- 3 Teveel hetzelfde niet veel nieuws alleen emoties
- 3 teveel gericht op sensatie
- 3 Teveel gericht op nieuwgaring
- 3 Teveel gericht op eigen belangen, er is daar een oorlog gaande waar de vliegramp slechts onderdeel van is. Belang voor ons veel groter dan voor strijdende partijen
- 3 Teveel gereageerd met onderbuik gevoel
- 3 teveel concrete en tastbare bezittingen zichtbaar, is te confronterend en onnodig
- 3 Telegraaf=stemmingsmakerij en Knevel & vdB. ook negatieve vermelding
- 3 te weinig terughoudend
- 3 Te weinig met beheersing van spanningen
- 3 te weinig diepgang
- 3 te weinig aandacht voor de politieke context
- 3 Te veel gericht op oppoetsen politiek imago door Rutte
- 3 te veel. Duidelijk komkommertijd
- 3 te veel vanuit NL perspectief.
- 3 te veel speculaties en veel te veel bijzaken of zaken die er bij gesleept die er niet bij horen.
- 3 te veel met weinig nieuws

- 3 Te veel frames, te weinig achtergrond en onderzoeksjournalistiek
- 3 Te veel bemoeienis
- 3 te suggestief, zonder duidelijke bronvermelding
- 3 te emotioneel/sentimenteel
- 3 Te eenzijdig negatief over Rusland.
- 3 suggestief
- 3 speculatief en sansatiebelust
- 3 soms gericht op stemmingmakerij.
- 3 Slap en zonder kennis van zaken
- 3 Simplistisch
- 3 Sensatiegericht
- 3 Sensatiegericht
- 3 Sensatiegericht
- 3 sensatie pers
- 3 sensatie gericht
- 3 Sensatie
- 3 rommelig
- 3 Rol Rusland te vaag.
- 3 populistisch / inspelend op emoties
- 3 Overgecompenseerd
- 3 Overdreven veel aandacht, waarschijnlijk omdat het komkommertijd is in de nieuwsvoorziening.
- 3 overdreven
- 3 ophitsgerig en zonder al teveel analyse, te kort op alle verdachtmakingen
- 3 onze eigen mensen zijn hier vermoord, alles wat er bericht wordt is dan niet objectief
- 3 onwetend
- 3 onvolledig
- 3 Onjuiste info oa koeltreinen en bewoners vsn het gebied
- 3 Ongenuanceerd en weinig begrip voor en kennis van de voorgeschiedenis.
- 3 Ongenuanceerd en sensatiegericht
- 3 NOS: eindeloos uitmelken
- 3 Niet volledig. Neem bv de inhoud van de zarte doos? Niemand hoort iets.
- 3 niet perse negatief t.a.v. Rusland, de separatisten en de Oekraïne, maar te weinig onderbouwde onderzoeksjournalistiek.
- 3 Niet objectief
- 3 niet gebaseerd op beschikbare feiten
- 3 Niet eerlijk over de rol van Rusland in de Oekraïne
- 3 Neutraal
- 3 naïef
- 3 Meer gepaste afstand had media gesierd!
- 3 Media weet het altijd beter
- 3 Logisch negatief
- 3 Ligt er aan welke media, vb: Telegraaf teveel gericht op actie / sensatie, zie liever objectieve info en beheerste analyse
- 3 Kortzichtig over alle betrokken partijen.
- 3 Kan veel beter omdat het gelieg vanuit Rusland een zeer slechte zaak is voor Europa.
- 3 Incidenteel (MH17) en structureel probleem (verhouding Rusland Oekraïne) worden door elkaar gegooid

- 3 in sommige opzichten sensatiegericht.
- 3 In sommige gevallen sensatie belust.
- 3 Impulsief let op feiten
- 3 Ik kan niet beoordelen of en wie de waarheid spreekt
- 3 ik hoef niet alle details te weten over de overledenen. Een goede berichtgeving over hoe en waarom is van meerwaarde, foto's van spulletjes die gestolen worden ed. niet. Een verhaal is wat mij betreft beter dan de foto's van de laffen soldaten die dit veroorzaakt hebben.
- 3 ik ga ervan uit dat de berichtgeving westers gekleurd is, maar vind dat logisch en niet bezwaarlijk. Binnen redelijke grenzen.
- 3 Het russisch perspectief kan beter belicht worden
- 3 het is veel te veel gericht op wat er met de slachtoffers gebeurt. Dat het een drama van ongekende orde is, dat is wel helder. Ik mis afstand. Reacties van mensen bij de bloemenzee op Schiphol gaat mij veel te ver.
- 3 Het ging enkel over de slachtoffers terwijl er veel meer speelt, waar weinig aandacht aan gegeven wordt terwijl het wel een risicosituatie is.
- 3 heel erg selectief
- 3 Goed
- 3 geruchten gaan duidelijk voor de feiten
- 3 gemanipuleerd,
- 3 Gekleurd van beide kanten
- 3 Gekleurd naar beide zijde!
- 3 gekleurd door/voor alle partijen
- 3 gekleurd door borreltafel-emoities
- 3 gekleurd afhankelijk van de berichtende partij
- 3 geen van beide
- 3 Geen mening
- 3 gedeeltelijk negatief voor wat betreft Rusland
- 3 gebaseerd op mening van correspondent
- 3 gaat te weinig in op de achtergrond van het Oekraïens conflict dat geleid heeft tot en welke lessen daaruit getrokken kunnen worden voor ieder land dat met minderheden te maken heeft....
- 3 focus op veel nieuws (
- 3 evenwichtig
- 3 Er wordt maar wat geroepen, zelfs de grootst mogelijke flauwekul.
- 3 emoties zijn uitgekauwd om de komkommertijd door te komen.
- 3 Eenzijdig zonder veel achtergrondkennis
- 3 eenzijdig vanuit een westers perspectief
- 3 eenzijdig positief over westerse landen en eenzijdig negatief over rusland
- 3 eenzijdig positief over westerse landen
- 3 eenzijdig belicht
- 3 door kunnen formulering hebben voor het belang van hun aanwezigheid veiliggesteld
- 3 dingen kloppen niet
- 3 de rol van Poetin/ rusland
- 3 De NRC bericht redelijk objectief maar de PZC is volstrekt negatief over rusland en de separatisten
- 3 De dag van de ramp zelf vond ik de berichtgeving beschamend, er waren nog geen feiten bekend en er werd alleen maar gespeculeerd met berichtgevingen via twitter en dat soort ongein. hetgeen mij het meeste tegenstond, was dat er totaal geen rekening werd gehouden met de mensen die wisten dat hun verwanten in dat vliegtuig waren vertrokken.
- 3 buikgevoel

- 3 Boven staande antwoorden zijn te simpel in deze complexe situatie. Zo is de schuldvraag zelf al zo'n versimpeling van wat daar daadwerkelijk aan de hand is.
- 3 berichtgeving waar dan ook over is zelden objectief. Is wellicht met dit soort grote onderwerpen niet anders te verwachten
- 3 Berichtgeving kan in dit geval niet volledig objectief zijn i.v.m. onze slachtofferpositie
- 3 Berichtgeving is wisselend, afhankelijk. Van het type krant
- 3 Bepaalde media waren te opruiend.
- 3 belicht vanuit negatieve standpunten
- 3 beiden
- 3 beide n.v.t.
- 3 beide
- 3 Balans is zoek. Weinig aandacht voor tegengeluid. Zonder meteen oordeel over slecht/goed vs westen/oosten
- 3 afhankelijk van welke media je tot je neemt
- 3 aangepast aan eigen belang, welk land dan ook
- 3 ---

Onderzoeksbureau OverheidinNederland.nl

TOP-onderzoek

OverheidinNederland.nl maakt de overheid zichtbaar waar de overheid onzichtbaar blijkt te zijn.

Onderzoeksbureau OverheidinNederland.nl doet periodiek onafhankelijk onderzoek naar opvattingen zoals die leven binnen alle overheidslagen in Nederland. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het T(ransparant) O(verheids) P(anel). Het panel is samengesteld op basis van alle gekozen en benoemde personen, die werkzaam zijn bij het Rijk, de Provincie, de gemeenten en de Waterschappen. Afhankelijk van het soort onderzoek kunnen deelpopulaties bij het onderzoek worden betrokken.

Wilt u zelf ook onderzoek doen met betrekking tot opvattingen (groepen) van bestuurders van alle onderscheiden overheidsgroepen (Rijk, provincie, gemeente en waterschap)?

Weet dat er meer mogelijk is, dan u denkt.

Contact

OverheidinNederland.nl / Toponderzoek

Het Communicatiehuis

Expeditiestraat 12, 5961 PX Horst

www.OverheidinNederland.nl

info@OverheidinNederland.nl

KvK-nummer 54213975

085-4860150

<https://twitter.com/OverheidinNL>

<https://www.facebook.com/OverheidinNederland.nl>

<https://www.youtube.com/user/OverheidinNederland>